

Život s medvjedima

Bilten LIFE DINALP BEAR projekta 2019

- ▶ **Važnost zaštite ljudskog vlasništva**
- ▶ **Održavanje mjera zaštite "otpornih na medvjeda"**
- ▶ **Projekt u očima medija**
- ▶ **Razmatranje smeđeg medvjeda u prostornome planiranju**
- ▶ **Obrazovna uloga udruženja izviđača**

Dragi čitatelji,

Nakon pet godina projekta, i dalje smo živi i aktivni. U ovom posljednjem broju našeg projektnog Biltena predstavljamo aktivnosti kojima smo se bavili proteklih mjeseci, ali i sažimamo rezultate. Nestrpljivi smo vidjeti da se dobre prakse u okviru našeg projekta nastavljaju, stoga smo pripremili nekoliko preporuka za budući rad vezan uz održavanje i osnaživanje tolerancije prema suživotu sa smeđim medvjedima.

Iza rezultata, poduzetih mjera, napisanih izvještaja leže motivacija i strast čitavog projektnog tima. Ovih pet godina imali smo priliku dijeliti znanje, raspravljati o sumnjama, rješavati probleme i slaviti uspjeh. Oblikovali smo se i prilagođavali jedni drugima, uspostavili zadovoljavajuću razinu komunikacije i slobodno mogu reći da je projekt ostavio utisak na sve koji su u njemu sudjelovali. Nadajmo se da je naš rad utjecao i na medvjede. Stoga, u njihovo ime, hvala vam projektni time LIFE DINALP BEAR i hvala vama, našim čitateljima, što ste nas pratili u svim našim nastojanjima!

Neka vas uspjeh prati na vašem putu!

Bojana Lavrič

Sadržaj

Odgovarajući postupci za održavanje „otpornosti na medvjede“	3
Jesu li električne podloge učinkovita mjera zaštite?	4
»Sigurna ispaša« - važnost zaštite ljudskoga vlasništva	5
Prevencija štete u regiji Veneto, Italija	6
Razmatranje smeđeg medvjeda u prostornom planiranju	8
Edukativna uloga udruženja izviđača	9
Po čemo će se pamtitи projekt LIFE DINALP BEAR?	10
Projekt u očima medija	12
Nakon završetka, gdje možete posjetiti interaktivne info točke o smeđem medvjedu?	13
Održano 20 medvjedih radionica u osnovnim i srednjim školama	14

Odgovarajući postupci za održavanje „otpornosti na medvjede“

Lako dostupni ostatci hrane često privlače medvjede u blizinu ljudskih naselja. Na lokacijama s najčešćim konfliktnim situacijama, pristup antropogenim ostacima hrane sprječava se kantama za otpatke i kompost koje su otporne na medvjede. Iako su se ove preventivne mjere pokazale učinkovitima, kako bi se osigurala potpuna djelotvornost i otpornost na medvjede najbitnije su njihova odgovarajuća i neprekidna upotreba. Naše iskustvo pokazalo je da se ovo može postići osvještavanjem, neprekidnim terenskim kontrolama i osobnim kontaktom lokalne javnosti i stručnjaka za pružanje savjeta.

Nadalje, 2019. godine čak i surađujemo s lokalnim pomoćnicima kako bismo dosegli što širu mrežu lokalnog stanovništva zainteresiranoga za adekvatnu zaštitu njihovog organskog otpada od medvjedićih posjeta. Pomoću osvještavanja u kojemu nam pomažu lokalni pomoćnici, ostajemo u bliskom kontaktu s lokalnim stanovništvom na svakoj od pet konfliktnih žarišnih točaka. Glavni zadatak lokalnih pomoćnika jest mjesecašna terenska kontrola svih primijenjenih mjera te podnošenje izvještaja projektnome koordinirajućem članu, Slovenskoj šumarskoj službi. Osim toga, njihova veoma važna uloga jest prenošenje znanja u lokalnu okolinu, što uvelike doprinosi dugoročnoj osvještenosti ljudi.

Kante za otpad otporne na medvjeda i kante za kompost za pojedinačna kućanstva.

Zajedničke općinske kante za otpatke otporne na medvjeda.

Jesu li električne podloge učinkovita mjera zaštite?

Od jeseni 2018. godine ispitivali smo učinkovitost i raznolikost električnih podloga rađenih po mjeri kao alternativne mjere zaštite košnica protiv šteta koje izazivaju medvjedi. Električnom podlogom teče električna struja, što znači da medvjed doživi ozbiljan udar kad dotakne žice. Ovo pak rezultira u izbjegavanju zaštićenih objekata zbog psihološke barijere.

Ova mjera zaštite uvelike se koristi u inozemstvu kako bi se spriječilo medvjede da ulaze u gospodarske objekte i spremišta hrane. U Sloveniji, mnogo košnica ima slične značajke, posebice nepomične jedinice, stoga smo prilagodili električne podloge za korištenje vani i postavili ih oko košnica u području redovite prisutnosti medvjeda koje su potencijalno u opasnosti. Tijekom našeg testnog perioda, nijedan medvjed nije pri-

šao blizu zaštićenoj košnici.

Električna podloga je relativno laka za postavljanje i održavanje, stoga i najpogodnija za nepomične košnice, u slučaju kojih predstavlja alternativu fiksnoj višežičanoj ogradi ili pak zaštite ulaznog područja koje inače štiti električna ograda.

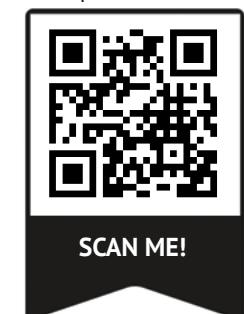
Postavljanje električne podloge oko nepomične košnice.

»Sigurna ispaša« - važnost zaštite ljudskoga vlasništva

Na mjestima gdje se isprepliću staništa zaštićenih vrsta i krajolici u kojima dominiraju ljudi, velike zvijeri mogu nanijeti štetu nezaštićenome ili neadekvatno zaštićenome ljudskom vlasništvu. Takvi događaji često rezultiraju konfliktnim situacijama koje mogu dovesti do smanjene tolerancije ljudi prema suživotu s velikim zvijerima. Web portal "Safe grazing" (Sigurna ispaša) osmišljen je kako bi podizao svijest o raznolikim interakcijama ljudi i zaštićenih vrsta, pružao temeljne informacije o zaštićenim vrstama i ukazao na važnost i učinkovite načine zaštite ljudskoga vlasništva. Osim savjeta o tome kako se odgovarajuće ponašati prilikom susreta s medvjedom, na portalu je moguće pronaći i informacije o tome kako spriječiti medvjede da prilaze ljudskim naseljima. Zatim, možete

se upoznati i s procedurom o izvještavanju o slučaju štete te mogućnostima sufinanciranja investiranja u mjeru zaštite. Nапослјетку, ali jednako važno, uvijek možete zatražiti dodatne informacije ili savjet te podijeliti s nama vaše vlastito iskustvo.

Web portal

The screenshot shows the homepage of the "Safe grazing" website. At the top, there are logos for LIFE BEAR, LIFE BEAR Slovenia, and the Ministry of Environment and Spatial Planning. The main title is "Welcome to the portal SAFE GRAZING". Below the title, there is a sub-headline "ALL ABOUT THE HUMAN PROPERTY PROTECTION AGAINST PROTECTED SPECIES". On the left side, there is a sidebar with three buttons: "I want to protect my property", "The damage case happened", and "Turn to us". On the right side, there is a large image of a landscape with mountains and a bear, and a section titled "Human-large carnivore encounters" with a small image of a bear and a caption about large carnivores being wary of humans.

Portal "Safe grazing" nudi mnoštvo informacija o zaštićenim vrstama, zakonodavstvu, sustavu prevencija štete, administrativnim procedurama u slučaju štete i učinkovitim mjerama prevencije.

Prevencija štete u regiji Veneto, Italija

Nakon više od stoljeća nepostojanja velikih zvijeri na tim područjima, poljoprivrednici u mnogim alpskim regijama uspostavili su prakse uzgoja bez tradicionalnih – iako nekada naširoko korištenih – mjera zaštite protiv predacije na pašnjacima, na primjer, pastira i pastirskih pasa čuvara. Povratak velikih zvijeri na ova područja stoga bi mogao imati ostaviti snažne posljedice u kontekstu šteta nanesenih stoci. Zaštita stoke od predatorka stoga ne podrazumijeva samo postavljanje zaštitne opreme, nego i dodatan rad koji korištenje opreme podrazumijeva, a ponekad i drastične promjene u praksama uzgoja stoke.

U okviru projekata LIFE DINALP BEAR i LIFE WOLFALPS između 2016. i 2018. godine u regiji Veneto podijelili smo 200 električnih ograda i 7 parova maremano abruceških pastirskih pasa čuvara. Osim što smo farmerima donirali opremu, osigurali smo im i specijalizirane tehničare koji ih savjetuju o učinkovitoj i odgovornoj uporabi i održavanju opreme. Također smo osigurali pomoć pokrajinske policije regije Veneto za prijevoz i postavljanje ograda u najnepristupačnijim dijelovima.

Volontari talijanskog Alpinističkog kluba pomažu postaviti električnu ogradi na visokoj nadmorskoj visini pašnjaka na platou naselja Asiago.

Bitno je spomenuti da su, zahvaljujući dogovoru s regijom Veneto, farmerima pomogli brojni volonteri koji su se priključili projektu "Suživot s velikim zvijerima" kojega [promovira talijanski Alpinistički klub](#). Inicijativa ne samo da je osigurala učinkovitu pomoć farmerima koji se suočavaju s povratkom velikih zvijeri nego je i privukla rekreativce u planinski kraj, bliže ruralnom stanovništvu, što posjetiteljima omogućava da se upoznaju s iskustvom življenja u alpskoj prirodi.

LIFE DINALP BEAR tehničari na zadatu – pružaju podršku farmerima.

Privremena električna mreža za zaštitu ovaca na paši, osigurana u sklopu projekta LIFE DINALP BEAR.

Uzimanje u obzir smeđeg medvjeda u prostornome planiranju

U Dinaridima, smrtnost u prometu predstavlja velik dio smrtnosti smeđih medvjeda i ograničava širenje medvjeda prema Alpama. Uz sve snažniju svijest o štetnosti rascjepkosti staništa, diljem svijeta koriste se mjere ublažavanja kako bi se povećala propusnost i omogući siguran prelazak preko takvih struktura. Zbog toga razloga, projektni tim LIFE DINALP BEAR objavio je [priručnik](#) sa smjernicama za integriranje adekvatnosti i povezanosti medvjedog staništa u prostorno planiranje. Pripremljen uglavnom od strane različitih stručnjaka koji se bave prostornim planiranjem, priručnik objašnjava probleme i nudi različite mjere ublažavanja koje je moguće koristiti kako bi se umanjio utjecaj cestovne infrastrukture na životinje ili savjetuje kako ju potpuno zaobići. Pomoću zemljovida koji pokazuju [odgovarajuća staništa](#) za medvjede i [potencijalne koridore](#)

Smrtnost medvjeda u prometu moguće je ublažiti odgovarajućom infrastrukturom poput zelenih mostova.

Biotehnički fakultet u Ljubljani i Veterinarski fakultet u Zagrebu organizirali su edukativni seminar za stručnjake koji se bave prostornim planiranjem u Sloveniji i Hrvatskoj. Sudionici su imali prilike naučiti o važnosti razmatranja razvoja potencijalno nove infrastrukture na različitim razinama, kao i da je životinjama potrebno vrijeme da se prilagode novim objektima za prelaženje prije nego što ih počnu redovito koristiti.

Edukativna uloga udruženja izviđača

Udruženja izviđača imaju obrazovnu ulogu u očuvanju prirode i prepoznata su kao važna ciljna skupina u zaštiti velikih zvijeri. Zbog toga smo organizirali pet edukativnih radionica u Sloveniji za vođe izviđača kako bi drugim izviđačima prenijeli znanje stečeno tijekom njihovih vlastitih aktivnosti.

Također smo organizirali terensko putovanje u središnje područje smeđeg medvjeda u Sloveniji. Izviđači su imali prilike naučiti kako prepoznati znakove prisutnosti velikih zvijeri i drugih šumske životinje, posjetili su hranište divljih životinja i spilju. Najvažnije, naučili su o najboljim primjerima praksi za ublažavanje sukoba između ljudi i medvjeda. Također smo ih informirali o tome kako se pravilno ponašati prilikom posjete područji-

ma na kojima obitavaju medvjedi. Vjerujemo da će znanje koje su stekli izviđači prenijeti mlađim generacijama i doprinijeti pozitivnim stavovima prema velikim zvijerima i zaštiti prirode.

Skupina vođa izviđača nalazi znakove prisutnosti velikih zvijeri tijekom edukativnog izleta.

Izviđači su upoznati s projektima aktivnostima na mjestu događanja, primjerice tijekom obilaska sanduka za kompost otpornog na medvjeda, zaštićene košnice ili korisnika oznake "medvjedu prijateljski".

Dipl. ing. Asja Matešić, nastavnica biologije i ekologije od 5. do 8. razreda, Osnovna škola Nikola Tesla, Rijeka, Hrvatska

"Učenici moje škole sudjelovali su na radionicama o medvjedu s velikim interesom. Uvjerenja sam da su zapamtili mnogo informacija koje će utjecati na njihov stav prema medvjedima i posljedično pomoći našem društvu da izbjegne sukobe između ljudi i medvjeda."

“

Po čemu će se pamtiti projekt LIFE DINALP BEAR?

Nakon pet godina trajanja projekta, pogledajmo gdje smo zapravo ostavili utisak.

Prvo, uspješno smo približili partnera iz četiriju zemalja koje dijele istu populaciju smeđih medvjeda i uskladili njihovo upravljanje ovom velikom zvijeri. Prijenos ovog zajedničkog prijedloga menadžmenta u nacionalne strateške dokumente i akcijske planove ovih zemalja jedno je od najvećih postignuća našeg projekta.

Istraživanje provedeno unutar projekta rezultiralo je uzbudljivim znanstvenim unapređenjem novih metoda genetskog monitoringa, što nam je omogućilo da prebrojimo medvjede u Sloveniji i Hrvatskoj brže i preciznije. Nadalje, naš populacijski model pomaže nam razumjeti dinamiku populacije stoga upravljačke odluke mogu počivati na znanstvenim podacima. GPS-telemetrijski podaci omogućavaju nam da u projektnome području definiramo prikladno stanište za

medvjede te identificiramo koridore. Ovo znanje primjenjuje se u infrastrukturnom i prostornom planiranju, prekograničnoj suradnji i drugim mjerama na nacionalnim razinama.

Iako su većini karizmatični, medvjedi mogu predstavljati izazov osobama koje s njima dijele prostor. Važni dionici unutar našeg projekta bili su farmeri, uzgajivači stoke, pčelari i lokalno stanovništvo. Postignuta je nova razina suradnje i razumijevanja, kako pomoći mjeru ublažavanja sukoba primjenjenih na terenu (električne ograde, pastirski psi čuvari, medvjedu otporne kante za kompost i otpatke) te putem iscrpne komunikacije. Uspostavili smo tjesnu suradnju s lokalnim stručnjacima koji su ključni za prihvatanje mjeru ublažavanja sukoba među ljudima i za podizanje interesa za ove mjere u lokanim zajednicama.

Mjere ublažavanja primjenjene na regionalnim cestama, autocestama i željezničkim

Projekt su oblikovale i entuzijazam i ambicija projektnog tima koji je cijelim putem vjerovao da naš rad rezultira pozitivnim promjenama za smeđe medvjede i ljude.

prugama za sprječavanje prometnih nezgoda između vozila i divljih životinja koriste svima. Za trajanja projekta oformljeni su, obučeni i opremljeni interventni timovi za medvjede sačinjeni od profesionalaca koji pomažu prevenirati ili riješiti sukobe između ljudi i smeđih medvjeda.

Projekte često osmišljavaju i vode krovne organizacije, no rezultati bi se morali odražavati uglavnom na lokalnim razinama. Brojne prezentacije projekta i radionice s djecom,

mladima i odraslima pomogle su podići razinu suživota, dok je medvjedu prijateljska etika osnažila prepoznatljivost lokalnih proizvoda. Promatranje medvjeda, ali i drugi ekoturistički programi vezani uz medvjeda promoviraju se na web stranicama <http://www.discoverdinarics.org/>, te postaju kvalitetno uspostavljeni turistički proizvodi Slovenije i Hrvatske i slična prilika da lokalno stanovništvo prepozna vrstu kao priliku, a ne smetnju.

Dr. Marija Markeš, Ministarstvo okoliša i prostornog planiranja, Direktorica sektora za zaštitu prirode

“Najveća vrijednost LIFE projekata je u tome da obogaćuju naše znanje i svijest o životinjskim i biljnim vrstama i njihovim staništima. Pomažu nam razumjeti i poštovati čudesni svijet prirode kojega smo i mi dio. Istovremeno, ohrabruju nas da pronađemo rješenja koja dokazuju da postoji dovoljno mesta na svijetu za oboje, ljude i prirodu.”

Matteo De Crignis, učenik Osnovne škole "Giovanni XXIII" u Trevisu, Italija.

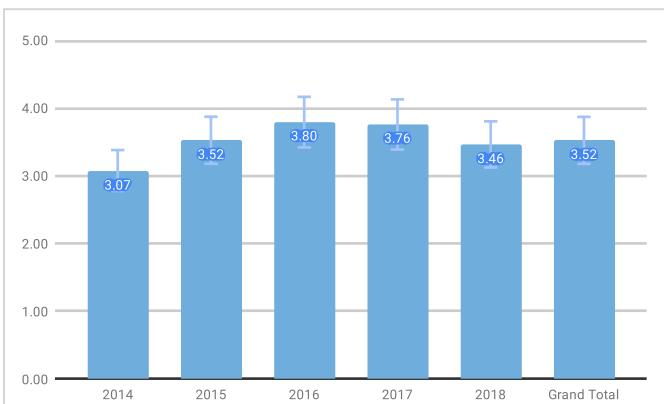
“Za mene je smeđi medvjed predivna životinja. Zasad sam vidio samo jednoga u ZOO vrtu; djelovao je veliko i snažno, a pomisao da ga susretjem u šumi u Trevisu malo me prestrašila. Međutim, naučio sam da nije agresivan i da je rijetka životinja stoga ga je teško susresti. Jako bih želio vidjeti što radi u šumi i nadam se da će ih u našim planinama biti puno kad odrastem. Volim crtati i bojati medvjede, a možda će ih jednog dana i studirati, kao biolozi projekta LIFE koji su nam ispričali o njima.”

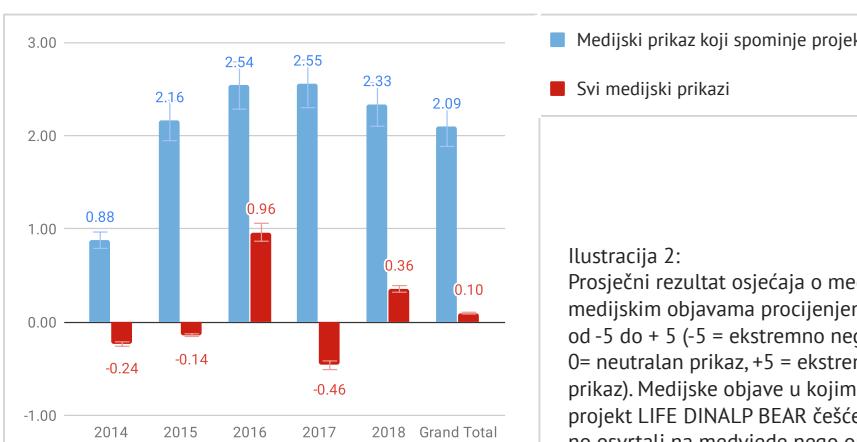
Projekt u očima medija

Masovni mediji globalno su važan izvor informacija o zaštiti prirode, posebice sve urbanijoj populaciji. Analiza sadržaja o tome kako mediji prikazuju projekt LIFE DINALP BEAR pruža važan uvid za procjenjivanje projektnih dostignuća, dok analiza kako mediji prikazuju smeđeg medvjeda može pružiti uvid u potencijalne strategije za poboljšavanje života ljudi i medvjeda. Preliminarna analiza 3256 objavljenih medijskih vijesti o medvjedima – bilo u tiskanim medijima, online ili na TV-u ili radijskim emisijama – na projektnome

području i tijekom implementacije projekta pokazuje da je projekt LIFE DINALP BEAR ukupno spomenut u približno 10% medijskih objava. Mediji su u projektu portretirali u pozitivnom svjetlu (Prikaz 1), dok su medijske objave u kojima se spominje projekt dosljedno prikazivali medvjede u pozitivnijem svjetlu nego općenito (Prikaz 2). Ovo sugerira da je projekt LIFE DINALP BEAR od strane lokalnih medija predstavljan kao rješenje problema.

Ilustracija 1:
Prosječan rezultat osjećaja prema projektu LIFE DINALP BEAR u medijskim objavama procijenjen za ljestvici od -5 do +5 (-5 = ekstremno negativan prikaz, 0= neutralan prikaz, +5 = ekstremno pozitivan prikaz).

Ilustracija 2:
Prosječni rezultat osjećaja o medvjedima u medijskim objavama procijenjen na ljestvici od -5 do +5 (-5 = ekstremno negativan prikaz, 0= neutralan prikaz, +5 = ekstremno pozitivan prikaz). Medijske objave u kojima se spominje projekt LIFE DINALP BEAR češće su se pozitivno osvrnuli na medvjede nego općenite objave.

Nakon završetka projekta, gdje možete posjetiti interaktivne info točke o smeđem medvjedu?

Kako bismo informirali i bili u interakciji s posjetiteljima područja u kojima obitavaju medvjedi, ali i lokalnim stanovništvom, razvili smo i postavili jedanaest interaktivnih info točaka na učestalo posjećena turistička mjesta i interesne točke u Sloveniji i Hrvatskoj. Naravno, možete ih posjetiti čak i nakon što projekt završi i to na sljedećim lokacijama:

Slovenija

- ▶ **ZOO Ljubljana**
Večna pot 70, 1000 Ljubljana
- ▶ **Prirodoslovni muzej Slovenije**
Prešernova 20, 1000 Ljubljana
- ▶ **Hostel Bearlog**
Ljubljanska cesta 4, 1330 Kočevje
- ▶ **Turističko-informativni centar Lož**
Lož, Cesta 19. oktobra 49,
1386 Stari trg pri Ložu
- ▶ **Infocentar Triglavskva roža**
Ljubljanska cesta 27, 4260 Bled

Info točka u ljubljanskom ZOO-u.

Info točka u Nacionalnom parku Risnjak.

Hrvatska

- ▶ **Nacionalni park Plitvička jezera**
Hotel Jezero, Plitvička jezera
- ▶ **Nacionalni park Risnjak**
Bijela vodica
- ▶ **Nacionalni park Sjeverni Velebit**
Krasno
- ▶ **Prirodoslovni muzej Rijeka**
Stalni postav Kaštel Zrinski, Brod na Kupi
- ▶ **PUO Ravna Gora**
Tifon, restoran Marche na autocesti Rijeka-Zagreb
- ▶ **PUO Vukova Gorica**
INA na autocesti Rijeka-Zagreb

“

Održano 20 medvjedić radionica u osnovnim i srednjim školama

Tijekom projekta održali smo 20 edukativnih radionica o smeđem medvjedu za osnovne i srednje škole na području Gorskog kotara i Like. Preko 550 učenika je sudjelovalo na radionicama. Cilj radionica je bio približiti učenicima određene činjenice i zanimljivosti o životu medvjeda te utjecati na njihove stavove o medvjedu.

Tijekom svake radionice učenici su čuli nešto više o anatomiji medvjeda, prikazani su im edukativni video materijali na kojima se vidi karakteristično ponašanje medvjeda u prirodi. Navedeni su najčešći događaji u kojima može doći do sukoba ljudi i medvjeda (smeće, zapuštene voćke, neodgovorno ponašanje u prirodi...) te se kroz komunikaciju sa učenicima došlo do rješenja mogućih problema i metoda za sprječavanje sukoba (kante za smeće „otporne“ na medvjede, odgovorno ponašanje sa odvozom otpada, kako se ponašati u prirodi ako dođe do susreta sa medvjedom).

U interaktivnom dijelu radionice svaki učenik je

Više od 550 učenika sudjelovalo je u radionicama koje su za cilj imale proširiti znanje o smeđem medvjedu i mlađim generacijama omogućiti razumijevanje suživota između ljudi i medvjeda.

Damir Skok, ravnatelj Zoološkog vrta grada Zagreba, Hrvatska

“Zagrebački Zoološki vrt, kao i većina modernih zooloških vrtova u svijetu, istinski je zainteresiran za dobro stanje populacija divljih životinja u prirodi. Jedan od načina kako tim populacijama može pomoći je putem edukacije. Smeđi medvjed u tome ima posebno mjesto. Drago nam je bilo da smo u suradnji sa LIFE DINAL BEAR projektom mogli doći do izuzetno lijepih fotografija medvjeda. Odlučili smo vlastitim ulaganjem izraditi cjelokupnu izložbu u tehniči otpornoj na vremenske uvjete i tako ju možemo neograničeno izlagati u našem prostoru, a sa željom za što bolji suživot medvjeda s čovjekom.”

Koordinator projekta

ZAVOD za GOZDOVE
SLOVENIJE
Slovenia Forest Service

Univerza v Ljubljani

vetmeduni
vienna

Projektni partneri

REGIONE DEL VENETO

PROVINCIA
AUTONOMA DI TRENTO

REGIJA
DEL VENETO

PROVINCIA
AUTONOMA DI TRENTO

Sufinancijeri

REPUBLIC OF SLOVENIA
MINISTRY OF THE ENVIRONMENT
AND SPATIAL PLANNING

eurONATUR

BERND THIES
STIFTUNG

O projektu

Akronim: LIFE DINALP BEAR

Naziv projekta: Upravljanje i zaštita populacije smeđih medvjeda u sjevernim Dinaridima i Alpama

Referenca: LIFE13 NAT/SI/000550

Trajanje projekta: 01/07/2014 – 30/06/2019

Internetska stranica: www.dinalpbear.eu

Pratiti nas možete na Facebooku
(www.facebook.com/dinalpbear)
i Twitteru (www.twitter.com/dinalpbear).

Kontakt: dinalpbear@gmail.com

O biltenu

Urednice: Nives Pagon, Urša Fležar

Autori: Tomaž Berce, Sonia Calderola, Urša Fležar, Marina Habazin, Đuro Huber, Felix Knauer, Bojana Lavrič, Aleksandra Majić Skrbinšek, Urša Marinko, Meta Mavec, Paolo Molinari, Vesna Oražem, Hubert Potočnik, Slaven Reljić

Autori fotografija i grafikona: Archive LIFE DINALP BEAR, Archive Regione del Veneto, Tomaž Berce, Đuro Huber, Aleksandra Majić Skrbinšek, Urša Marinko, Marko Masterl, Anja Molinari Jobin, Vesna Oražem, Nives Pagon, Slaven Reljić, Peter Skoberne, Christine Sonvella LIFE DINALP BEAR, Janez Tarman

Prijevod i lektura: Lidija Bernardič, Đuro Huber

Grafičko oblikovanje: Nuša Stanojević Suwa

Izdavač: Slovenska šumarska služba

Ljubljana, svibanj 2019

S podrškom finansijskog
instrumenta LIFE
Europske unije

**LIFE
DINALP
BEAR**

Upravljanje i zaštita populacije
smeđih medvjeda u sjevernim
Dinaridima i Alpama

